

Annexure B

Parvatibai Chowgule College of Arts and Science
(Autonomous)

Accredited by NAAC with Grade 'A+'
Best Affiliated College-Goa University Silver Jubilee Year Award

DEPARTMENT OF MARATHI

SYLLABUS FOR THREE/FOUR YEAR
UNDERGRADUATE DEGREE HONOURS OR
HONOURS WITH RESEARCH PROGRAMME IN
B.A.

(Implemented from the Academic Year 2023-2024
onwards)

COURSE STRUCTURE

SEMESTER	MAJOR CORE	MINOR/ VOCATIONAL	MULTIDISCIPLINARY COURSE (MDC)	VALUE ADDED COURSES (VAC)	ABILITY ENHANCEMENT COURSE (AEC)	SKILL ENHANCEMENT COURSE (SEC)
I	UG- MAR - 101 भाषिक कौशल्ये आणि व्यक्तिमत्त्व विकास	UG- MAR -102: प्रवासवर्णन	UG- MAR - MDC1: कार्यक्रम संयोजन (इवेंट मॅनेजमेंट)	UG- MAR - VAC1: लैंगिक समानता	UG-___-AEC1: (for English)	UG- MAR - SEC1: सूत्रसंचालन (ऑन्करिंग)
II	UG- MAR - 103: मराठी भाषा आणि सर्जनशील लेखन कला	UG- MAR -104: पथनाट्य	UG- MAR - MDC2: पत्रकारिता : स्वरूप आणि कौशल्ये	UG- MAR - VAC2 स्वच्छ भारत आणि पर्यावरण OR UG- MAR - VAC3: आनंदमयी जीवनशैली	UG- MAR -AEC1: मराठी वाचन लेखन आणि संभाषण कौशल्ये (for MIL) UG-___-AEC2: (for English)	UG- MAR - SEC2: माहितीपट (डॉक्युमेंटरी) : लेखन कौशल्य आणि उपयोजन
III	UG- MAR - 201: मराठी कथा : स्वरूप आणि उपयोजन (१९४५ ते २०००)	UG- MAR -203 : मराठी विनोदी साहित्य	UG- MAR - MDC3: अभिनय कौशल्ये		UG - MAR - AEC2: व्यावहारिक मराठी (for MIL)	UG- MAR - SEC3: मराठी एकांकिक
	UG- MAR - 202: आधुनिक मराठी कविता : स्वरूप					

	व उपयोजन (आरंभ ते 2000)					
IV	UG- MAR - 204: मराठी कादंबरी : स्वरूप व उपयोजन (1945 - 2000)	UG- MAR -VOC 1 भाषांतरविद्या				
	UG- MAR - 205: मराठी नाटक : स्वरूप व उपयोजन (1945-2000)					

	UG- MAR - 206: गोमंतक आणि कोकण प्रदेशातील लोककला					
	UG- MAR - 207: साहित्याभिरुची चे स्वरूप					
V	UG- MAR - 301: काव्यशास्त्र (भारतीय व पाश्चात्य)	UG-MAR -VOC- 304 मुद्रित शोधन				
	UG- MAR - 302: प्राचीन मराठी वाङ्मय : (प्रारंभ ते 1650)					

	UG- MAR - 303: मराठी विज्ञान साहित्य : स्वरूप व उपयोजन					
VI	UG- MAR - 305: रसविचार आणि समीक्षाविचार	UG- MAR - 309 : चित्रपट आस्वाद				
	UG- MAR - 306: प्राचीन मराठी वाङ्मय : (1651 ते 1818)					
	UG- MAR - 307: साहित्याचे माध्यमांतर					

	UG- 308 MAR -PRJ:					
VII	UG- MAR - 401: व्याकरण	UG- MAR -405 व्यक्तिचित्रण : एक वाङ्मयप्रकार				
	UG- MAR - 402: मराठी दलित साहित्य - स्वरूप व उपयोजन					
	UG- MAR - 403: आत्मचरित्र : साहित्यप्रकार आणि उपयोजन					

	UG- MAR - 404: मराठी प्रादेशिक कादंबरी : स्वरूप आणि उपयोजन					
VIII	UG- MAR - 406: भाषाविज्ञान	UG- MAR -410 मराठी स्त्रीवादी साहित्य - - स्वरूप व उपयोजन				
	UG- MAR - 407: मराठी वाङ्मयाचे सांस्कृतिक स्वरूप					
	UG- MAR - 408: वैचारिक साहित्य					
	UG- MAR - 409: गोमंतकीय मराठी साहित्य समीक्षा आणि संशोधन (कविता, कथा, कादंबरी, बालसाहित्य)					

*** Implementation of fourth year (Semester VII & VIII) is subject to approval from DHE**

SEMESTER I

PARVATIBAI CHOWGULE COLLEGE OF ARTS AND SCIENCE
(AUTONOMOUS)

SYLLABUS FOR BACHELOR OF ARTS IN MARATHI (HONOURS)
Major Discipline Core (4 Credits Course)

F.Y.B.A.

SEMESTER I

Course Title : भाषिक कौशल्ये आणि व्यक्तिमत्त्व विकास

Course Code : UG- MAR –101

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60

Course Objective:

1. व्यक्तिमत्त्व विकासात असलेल्या भाषिक कौशल्याचा परिचय करून घेणे.
2. जनसंपर्कात भाषिक कौशल्याचे महत्त्व कसे असते ते समजावून घेणे.
3. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे संवर्धन ज्या घटकांमुळे होऊ शकते त्या घटकांचा अभ्यास करणे.
4. भाषिक कौशल्यांचा अभ्यास व सादरीकरणामुळे व्यक्तिमत्त्वात होणाऱ्या बदलांची जाणीव करून देणे.

Learning Outcome:.

1. व्यक्तिमत्त्व विकासाविषयी एक स्वतंत्र जाणीव निर्माण होईल.
2. विविध भाषिक कौशल्यांचा अभ्यास होईल.
3. भाषा व साहित्याद्वारे व्यक्तिमत्त्व विकास होऊ शकतो असा आत्मविश्वास विद्यार्थ्यांच्या मनात निर्माण होईल.
4. भाषिक कौशल्यांच्या सादरीकरणामुळे व प्रात्यक्षिकामुळे सुप्त कलागुणांना उत्तेजन मिळेल.

Syllabus:

1. भाषिक कौशल्यांचे स्वरूप – भाषिक कौशल्यांची आवश्यकता व महत्त्व, (श्रवण, वाचन, (15 hours)

- आकलन, लेखन भाषण व संभाषण
2. भाषिक कौशल्ये आणि आधुनिक तंत्रज्ञान - उच्चारण, निवेदन, अभिवाचन, भाषाशैली, देहबोली. **(15 hours)**
 3. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व - कलागुणांची जोपासना, समाजविकासाची जाणीव, नेतृत्व गुणांची जोपासना. **(15 hours)**
 4. भाषिक कौशल्यांचे प्रात्यक्षित उपयोजन **(15 hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. देसाई रवींद्र, 'प्रभावी भाषणकला', प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे, २००४
2. देशपांडे पु.ल., 'रेडियोवरील भाषणे', मौज प्रकाशन, पुणे, १९८०
3. पेंडसे अंजली, 'देहबोली', नीलकंठ प्रकाशन, पुणे, २००४
4. नसिराबादकर ल.रा., 'व्यावहारिक मराठी', फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००८
5. माळी सुनील, 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे, २००८
6. साने र.य., 'लेखनमित्र', विद्या विकास पब्लिशर्स प्रा.लि. नागपूर, २००७

Minor Paper

Course Title : प्रवासवर्णन

Course Code : UG-MAR-102

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60

Course Objective:

1. या साहित्यप्रकाराची गुणवैशिष्ट्ये समजावून घेणे.
2. मराठी प्रवासवर्णनांचा स्थूल परिचय करून देणे.
3. सैद्धांतिक तसेच उपयोजित स्तरावर या प्रकाराचा अभ्यास करणे.
4. काही निवडक प्रवासवर्णनांच्या अध्ययनातून या साहित्यप्रकारातील बदलत्या प्रवाहांचा परिचय करून देणे.

Learning Outcome:

1. सैद्धांतिक स्तरावर प्रवासवर्णन या वाङ्मयप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप तसेच वेगळेपण लक्षात येईल.
2. स्थूल स्वरूपात मराठी प्रवासवर्णनाची वाटचाल लक्षात घेतल्यामुळे या लेखनप्रकारातील बदलते प्रवाह व महत्त्वाच्या लेखकांचा परिचय होईल.
3. उपयोजित स्तरावर प्रवासवर्णनांचे अध्ययन केल्यामुळे या लेखनप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
4. प्रवासवर्णनाच्या वाचन व लेखनाची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

1. सैद्धांतिक स्तर- प्रवासवर्णन: प्रेरणा, स्वरूप व घटक **(15 Hours)**
2. मराठी प्रवासवर्णन वाटचाल - स्थूल स्वरूप **(15 Hours)**
3. उपयोजित स्तर - भिंगरीचे पाय- उषा पाणंदीकर **(15 Hours)**
4. निवडक प्रवासवर्णनाचे वाचन, चर्चा आणि मूल्यांकन, प्रवासानुभव लेखन **(15 Hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. अडसूळ, श्रीकृष्ण.,(संपा.), 'उषा पाणंदीकरांची प्रवासवर्णने स्वरुप आणि चिकित्सा', गोमंतक मराठी अकादमी, २००९
2. देसाई, स. शं., दशरथे, अनंत., 'लेखन कला परिचय', परिमल प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९८.
3. कुलकर्णी, गो. म., (संपा), 'मराठी वाङ्मयाचा इतिहास', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, पृ. २१३, १९९१
4. सावंत, वसंत., 'प्रवासवर्णन: एक वाङ्मयप्रकार', महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई, १९८७

Multi-Disciplinary Courses (MDC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-I)

Course Title: कार्यक्रम संयोजन (इवेंट मॅनेजमेंट) कौशल्य

Course Code: UG-MAR-MDC-1

Marks: 75

Credits: 03

Hours: 45

Course Objective:

1. विद्यार्थ्यांमध्ये संयोजन व संचालनाचे कौशल्य विकसित करणे.
2. कार्यक्रमाची आखणी व अन्य तयारी याविषयीची कौशल्ये आत्मसात करणे.
3. व्यक्तिमत्त्व विकास साधणे.
4. विद्यार्थ्यांमध्ये विविधांगी कलागुण विकसित करून त्यांची जीवनविषयक दृष्टी विकसित करणे.
5. विविध साहित्यविषयक उपक्रमांचा प्रसार आणि नेतृत्व करणे.

Course Outcome:

1. कार्यक्रम संयोजनासंदर्भात ज्ञान प्राप्त होईल.
2. सूत्रसंचालनाची कौशल्ये आत्मसात करता येतील.
3. वैयक्तिक पातळीवरील नेतृत्व गुणांची जोपासना होऊ शकेल.
4. स्वयंरोजगाराच्या दृष्टीने ही कौशल्ये उपयुक्त ठरतील.

Syllabus:

1. कार्यक्रम संयोजन – स्वरूप व वैशिष्ट्ये **(15 Hours)**
(संयोजन म्हणजे काय, कार्यक्रम संयोजन-संकल्पना, कार्यक्रमाचे विविध प्रकार, उत्कृष्ट कार्यक्रमाची वैशिष्ट्ये, कार्यक्रम संयोजनाचे महत्व)
2. कार्यक्रमाची संयोजन – तंत्र, समस्या व उपाययोजना **(15 Hours)**
(कार्यक्रम संयोजनातील विविध टप्पे, कार्यक्रम संयोजकाची भूमिका, यशस्वी कार्यक्रमासाठी महत्वाचे मुद्दे, समस्या, संयोजकाच्या अंगी असावे लागणारे गुण)
3. कार्यक्रमा संयोजन (प्रात्यक्षिक) **(15 Hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. उपयोजित मराठी - 'डॉ. गं. ना. जोगळेकर कृतज्ञताग्रंथ', मोडक केतकी आणि इतर., पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, 2012
2. गडकरी, माधव., 'सभेत कसे बोलावे', क्षितीज प्रकाशन, मुंबई, 1989
3. घाणेकर – थत्ते, ऋचा., 'असे करावे सूत्रसंचालन', अक्षय्य प्रकाशन, पुणे, 2012
4. पंडित, माधव., 'त्रिवेध', प्रकाशन, मडगाव, 2008
5. पाटील, के आर., 'सूत्रसंचालन कसे करावे?', ज्ञानसंवर्धन प्रकाशन, कोल्हापूर, 2014
6. बागडे आचार्य, 'कार्यक्रमाचे प्रभावी संयोजन आणि सूत्रसंचालन', परफेक्ट इव्हेंट मॅनेजमेंट, साकेत प्रकाशन, पुणे, 2016
7. मिरजकर श्यामसुंदर, सूत्रसंचालन एक प्रयत्नसाध्य कला, नाम-नालंदा प्रकाशन

Value Added Courses (VAC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-I)

Course Title: लैंगिक समानता

Course Code: UG- MAR -VAC1

Marks: 50

Credits: 02

Hours: 30

Course Objective:

1. समाजाच्या विकासाचा मूलभूत पाया म्हणून लैंगिक समानता या विषयाकडे पाहण्याची दृष्टी विकसित करणे.
2. तरूण विद्यार्थ्यांना लिंगभाव ही संकल्पना समजावून सांगणे.
3. लैंगिक समानता व सामाजिक दृष्टीकोन या विषयावरती लक्ष केंद्रित करून लैंगिक समानतेची आवश्यकता पटवून देणे.
4. लैंगिक समानता साध्य करण्याकरिताचे विविध मार्ग सुचविणे.

Course Outcome:

1. लिंगभाव या संकल्पनेचा परिचय होईल.
2. देशाच्या विकासासाठी लैंगिक समानतेची आवश्यकता लक्षात येईल.
3. लैंगिक समानतेविषयक विविध सामाजिक दृष्टीकोन समजून येतील.
4. लैंगिक समानता निर्माण करण्याकरिता विविध मार्ग समजतील.

Syllabus:

1. लिंगभाव – संज्ञा व संकल्पना **(15 Hours)**
(लिंग - संकल्पना, लिंग वर्गीकरण, लिंग- वैशिष्ट्ये)
2. लैंगिक समानता – आवश्यकता व महत्त्व **(15 Hours)**
(समानता व विकास परस्परसंबंध, सामाजिक दृष्टिकोन आणि समस्या, विविध कायदे, लैंगिक समानता - निर्मिती)

संदर्भ ग्रंथ

1. तांबे, श्रुती, लिंगभाव समजून घेताना, (भाषां), लेकवाङ्मय गृह, मुंबई, २०१०
2. मारजे, डॉ. वी. पी., पाटील, डॉ. युवराज, लिंगभाव, शाळा आणि समाज, 2016
3. विद्वांस, अड. शुभदा, तो आणि ती (अनु.), मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
4. पुरी प्रतिक, तो आणि ती, वुमनविश्व प्रकाशन, २०१७
5. गोखले करुणा (अनु.), द सेकंड सेक्स, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१८

Skill Enhancement Courses (SEC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-I)

Course Title: सूत्रसंचालन (अंकरिंग)

Course Code: UG-MAR-SEC-1

Credits: 03

Marks :75

Hours: 45

Course Objective:

1. सूत्रसंचालन या नवीन कलाक्षेत्राची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे.
2. सूत्रसंचालनाचे तंत्र विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.
3. सूत्रसंचालनाची संहिता कशीलिहावी हे शिकवणे.
4. विद्यार्थ्यांमध्ये विविधांगी कलागुण विकसित करून त्यांची जीवनविषयक दृष्टी विकसित करणे.

Learning Outcome:

1. एक नवीन कार्यक्षेत्र विद्यार्थ्यांसाठी निर्माण होईल.
2. सूत्रसंचालनाची कौशल्ये आत्मसात करता येतील.
3. वैयक्तिक पातळीवर कला गुणांना वाव मिळेल.
4. स्वयंरोजगाराच्या दृष्टीने ही कौशल्ये उपयुक्त ठरतील.

Syllabus:

1. सूत्रसंचालनाचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये व प्रकार **(15 hours)**
(सूत्रसंचालन - संकल्पना, विविध क्षेत्रे व मर्यादा, विविध क्षेत्रातील सूत्रसंचालन)
2. सूत्रसंचालनाचे तंत्र व सूत्रसंचालकाची भूमिका **(15 hours)**
(कार्यक्रमपत्रिका, सूत्रसंचालन प्रक्रिया, सूत्रसंचालन आणि तंत्रज्ञान, सूत्रसंचालकाचे गुण)
3. सूत्रसंचालन - संहिता लेखन आणि उपयोजन **(15 hours)**
(म्हणी, सुभाषिते, वाक्प्रचार, कविता, कथा, कादंबरी ह्यांचा सूत्रसंचालनात वापर)

संदर्भ ग्रंथ

1. उपयोजित मराठी - 'डॉ. गं. ना. जोगळेकर कृतज्ञताग्रंथ'., मोडक केतकी आणि इतर., पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, 2012
2. गडकरी, माधव., 'सभेत कसे बोलावे', क्षितीज प्रकाशन, मुंबई, 1989
3. घाणेकर – थत्ते, ऋचा., 'असे करावे सूत्रसंचालन', अक्षय प्रकाशन, पुणे, 2012
4. पंडित, माधव., 'त्रिवेध', प्रकाशन, मडगाव, 2008
5. पाटील, के आर., 'सूत्रसंचालन कसे करावे?', ज्ञानसंवर्धन प्रकाशन, कोल्हापूर, 2014
6. बागडे आचार्य, 'कार्यक्रमाचे प्रभावी संयोजन आणि सूत्रसंचालन', परफेक्ट इव्हेंट मॅनेजमेंट, साकेत प्रकाशन, पुणे, 2016
7. मिरजकर श्यामसुंदर, सूत्रसंचालन एक प्रयत्नसाध्य कला, नाम-नालंदा प्रकाशन
8. डॉ. काळे कल्याण, डॉ.पुंडे दत्तात्रय, 'व्यावहारिक मराठी', निराली प्रकाशन, पुणे, 2015
9. डॉ. जोशी प्रभाकर, 'उपयोजित मराठी', प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव

SEMESTER II

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE

F.Y.B.A - (Semester – II)

Core Paper

Course Title: मराठी भाषा आणि सर्जनशील लेखन कला

Course Code: UG- MAR -103

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

1. लेखन या कलेचा परिचय करून देणे.
2. नवोदित लेखकांना मार्गदर्शक ठरणाऱ्या घटकांचा परिचय करून देणे.
3. विविध प्रकारांतर्गत नि माध्यमांतर्गत उत्कृष्ट लेखन कसे करावे यासंबंधी मार्गदर्शन करणे.
4. विविध नवीन माध्यमांतर्गत लेखनाचे महत्व व फायदे याविषयी माहिती देणे व त्यायोगे लेखन व्यवहारास चालना देणे.

Learning Outcome:.

1. लेखनाचा एक कला या दृष्टीने परिचय होईल.
2. साहित्याचे विविध प्रकार आणि त्यासाठी लेखन कसे करावे हे समजेल.
3. प्रसार माध्यमांचे महत्व आणि त्यासाठीच्या भाषिक कौशल्ये अवगत होतील.
4. डिजिटल माध्यमांचे वाढते महत्व आणि त्यासाठी लेखन कसे करावे याचे ज्ञान मिळेल.

Syllabus:

1. लेखन कला – (15 Hours)
(कला म्हणजे काय, कलेचे प्रकार, लेखनाचे प्रकार, लेखन तंत्रे आणि कौशल्ये)
2. विविध प्रकारांतर्गत लेखन (15 Hours)

(साहित्य म्हणजे काय, विविध साहित्यप्रकारांचा परिचय, कविता लेखन, ललित लेखन, कथालेखन, कादंबरीलेखन, प्रवासवर्णन, इ.)

3. प्रसार माध्यमांसाठी लेखन

(15 Hours)

(प्रसार माध्यमे म्हणजे काय, प्रसार माध्यमांचे महत्व, प्रसार माध्यमांसाठी भाषिक कौशल्यांची आवश्यकता, मुद्रित माध्यमे, श्राव्य माध्यमे, दृकश्राव्य माध्यमे)

4. डिजिटल माध्यमांसाठी लेखन

(15 Hours)

(डिजिटल माध्यमे म्हणजे काय, डिजिटल माध्यमांचे वाढते महत्व, डिजिटल माध्यमांसाठी लेखन, ब्लॉग लेखन, ई-जाहिराती, डिजिटल माध्यमाधारे साहित्य लेखन)

संदर्भ ग्रंथ

1. गुरूजी, साने कला म्हणजे काय (अनु), रिया पब्लिकेशन, कोल्हापूर २०११
2. मर्ढेकर, बा. सी., कला आणि मानव (अनु), मौज प्रकाशन,
3. सारंग विलास, सर्जनशोध आणि लिहिता लेखक, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २००७
4. यादव आनंद, साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९८९
5. बेडेकर दि. के. साहित्य निर्मिती व समीक्षा, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई,
6. माळी, डॉ. संदीप, पाटील प्रा. समाधान, लेखनकौशल्य मुद्रितशोधन व सर्जनशील लेखन, प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव, २०१९
7. सांगळ, डॉ. संदीप, व्यावहारिक उपयोजित मराठी व प्रसारमाध्यमांची कार्यशैली, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे, २००९
8. भोर डॉ. उज्ज्वाला, प्रसारमाध्यमे आणि मराठी.

F.Y.B.A - (Semester – II)

Minor Paper

Course Title: मराठी पथनाट्य: स्वरूप व सादरीकरण

Course Code: UG- MAR –104

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

1. पथनाट्य या नाट्यप्रकाराला असलेले वाडमयमूल्य, प्रयोगमूल्य व नाट्यमूल्य अभ्यासणे शक्य होईल.
2. पथनाट्य लेखनातील विविध घटकांचा परिचय होईल.
3. पथनाट्य लेखन व परीक्षणाविषयीची आवड निर्माण होईल.
4. पथनाट्य सादर करण्याची सवय होईल.

Learning Outcome:.

1. पथनाट्य या नाट्यप्रकाराची एक वाडमयप्रकार व कलाप्रकार म्हणून ओळख होईल.
2. पथनाट्याचे लेखन व सादरीकरण करता येईल.
3. या नाट्यप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
4. नाटक लेखनाची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

1. नाटक साहित्यप्रकार, पथनाट्य: स्वरूप व घटकांतर्गत अभ्यास (15 hours)
2. पथनाट्य – अ. संहिता लेखनाचे स्वरूप (15 hours)
ब. प्राथमिक लेखन, वाचन, गटचर्चा, सुध्ारित लेखन
3. पथनाट्य - समीक्षण (15 hours)
4. पथनाट्य- गटवार सादरीकरण (15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. कानडे मु.श्री., 'नाट्यशोध', नीहारा प्रकाशन, पुणे – 1987.
2. काळे के.ना व इतर, 'मराठी रंगभूमी नाटक, घटना आणि परंपरा', मराठी साहित्यसंघ, मुंबई - 1971.
3. कुलकर्णी गो.म., 'मराठी नाट्यसृष्टी', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे -30
4. गणोरकर प्रभा., उहाके वसंत आबाजी व इतर (संपा), 'वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई – 2001.
5. नाईक राजीव, भोळे प्रवीण, 'भारतीय प्रयोग कलांचा परिचय व इतिहास – नाट्य', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई – 2010.
6. सरदेसाई माया, 'भारतीय रंगभूमीची परंपरा', स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे – 1996.

Multidisciplinary Courses (3 Credits)

EYBA/B.Sc. – (Semester-II)

Course Title: पत्रकारिता : स्वरूप आणि कौशल्ये

Course Code: UG-MAR-MDC-2

Marks: 75

Credits: 03

Hours: 45

Course Objective:

1. पत्रकारितेची उपयुक्तता समजावून सांगणे.
2. पत्रकारितेतील लेखनकौशल्ये समजावून देणे.
2. पत्रकारितेचे स्वरूप व्याख्या व प्रकार समजावून देणे.
3. पत्रकारितेसाठी आवश्यक गुणकौशल्यांचे ज्ञान करून देणे.

Learning Outcome:

1. पत्रकारिता म्हणजे काय व तिची आजच्या काळातील उपयुक्ततेचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल.
2. बातमीदारासाठी आवश्यक नीतिमूल्यांचा परिचय होईल.
3. बातमीलेखनाचे कौशल्य आत्मसात करता येईल.
4. वृत्तपत्राच्या वार्ताहराला आवश्यक गुणकौशल्ये आत्मसात करता येतील.

Syllabus:

1. पत्रकारिता : स्वरूप, संकल्पना **(15 hours)**
2. वृत्तपत्रीय लेखन: (बातमीलेखन, वार्तापत्र, लेख, स्तंभलेखन, सदरलेखन, अग्रलेख) **(15 hours)**
3. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांकरिता पत्रकारिता **(15 hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. अकलूजकर प्रसन्नकुमार, 'फीचर रायटिंग', श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, २००८
2. कुलकर्णी एस. के., 'बातमीदारी', विद्या प्रकाशन गृह, पुणे, २००१
3. गर्गे स.मा., 'पत्रकार आणि पत्रकारिता', मानसन्मान प्रकाशन, पुणे, १९९०
4. ताम्हणे चन्द्रकान्त, 'वार्ता संकलन', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००३
5. देशपांडे ए.व्ही., 'मराठी पत्रकारिता', सुखद सौरभ प्रकाशन, सातारा, २००८
6. पाध्ये प्रभाकर, 'पत्रकारितेची मूलतत्त्वे', (अनुवाद : परांजपे प्र.ना, परांजपे वसुधा), मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००७
7. माळी सुनील, 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे, २००८
8. लांडगे संजय, 'उपयोजित मराठी', दिलीपराज प्रकाशन प्रा. लि., पुणे, २०११
9. लेले रा.का., 'मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास', कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २०००
10. पिंगळे किरण नामदेव, (संपा), 'संवाद कौशल्ये आणि प्रसारमाध्यमे', शब्दश्री प्रकाशन, पुणे, २०१५
11. प्रभुदेसाई, वि. (संपा.) व घवी, रवींद्र बा. गोमंतकीय मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड १), गोमंतक मराठी अकादमी
12. ढवळीकर, संजय, अग्रलेख, जागर प्रकाशन, गोवा, २०१५
13. ढवळीकर, संजय, संपादकीय, जागर प्रकाशन, गोवा, २०१५
14. वावळेकर, समीरण, आजच्या ठळक बातम्या, राजहंस प्रकाशन, पुणे
15. प्रभू परेश, गोमंतकीय मराठी पत्रकारितेचा इतिहास, गोवा मराठी अकादमी, गोवा, २०२१

Value Added Courses (VAC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-II)

Course Title: स्वच्छ भारत आणि पर्यावरण

Course Code: UG- MAR -VAC2

Marks: 50

Credits: 02

Hours: 30

Course Objectives:

1. एक स्वतंत्र विषय म्हणून पर्यावरणाकडे पाहण्याची दृष्टी निर्माण करणे.
2. पर्यावरण आणि भारतीय स्वच्छता या संकल्पनांच्या अभ्यासाचे महत्त्व पटवून देणे.
3. भारताच्या निसर्गसौंदर्याची ओळख करून देणे.
4. भारतीय निसर्गसौंदर्याचे संवर्धन करण्याचे विविध मार्ग सुचविणे.

Learning Outcome:

1. भारतीय निसर्ग आणि स्वच्छता म्हणजे काय ते समजून घेता येईल.
2. पर्यावरण आणि भारतीय स्वच्छता या संकल्पनांचा परिचय होईल.
3. पर्यावरणाचे संवर्धन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
4. भारताच्या निसर्गसौंदर्याची ओळख होईल.

Syllabus:

१. भारत- सांस्कृतिक परिवेश आणि स्वच्छता **(15 hours)**
(भारत- परिचय, भारतीय संस्कृतीची ओळख, सांस्कृतिक घटक, स्वच्छतेचे सांस्कृतिक आयाम)
२. भारत आणि पर्यावरण संवर्धन **(15 hours)**
(भारतीय निसर्गसौंदर्य - संवर्धन आणि प्रत्यक्ष स्वच्छता, प्रदुषणाचे प्रकार, प्रदुषणाचे दुष्परिणाम आणि उपाययोजना)

संदर्भ ग्रंथ

1. देशमुख, प्रा. भूषण, दाते निखिल, 'भारतीय कला आणि संस्कृती', सकाळ प्रकाशन
2. गुरूजी साने, 'भारतीय संस्कृती', अक्षरवेध प्रकाशन,
3. देशमुख भास्कर, 'पर्यावरण परिस्थिती आणि प्रयत्न : पृथ्वीचा प्राण', सुपर्ण प्रकाशन, पुणे
4. केतकर, श. म., 'पर्यावरण - पोषक शौचकूप', पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
5. गर्गे, रंजन, 'पर्यावरण प्रदूषण', साकेत प्रकाशन,
6. भावसार, डॉ. रवींद्र, 'पर्यावरण प्रदूषण', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे
7. देशपांडे, पं. वासुदेव, 'पर्यावरण प्रहरी', ऋचा प्रकाशन, नागपूर
8. देवरे, डॉ. रंजना, 'पर्यावरणशास्त्र परिचय', डायमंड पब्लिकेशन
9. कार्लेकर, डॉ. श्रीकांत, 'पर्यावरण समस्या निराकरण व क्षेत्र' अभ्यास, डायमंड पब्लिकेशन
10. आपटे, मोहन, 'मला उत्तर हवंय !', राजहंस प्रकाशन, पुणे

Value Added courses (VAC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-II)

Course Title: आनंदमयी जीवनशैली

Course Code: UG- MAR -VAC2

Marks: 50

Credits: 02

Hours: 30

Course Objective:

1. आनंद म्हणजे काय? याची ओळख करून देणे.
2. बदलत्या जीवनशैलीमध्ये निरोगी आणि आनंदी जीवन कसे जगावे हे समजावून सांगणे.
3. जीवनात येणाऱ्या विविध संकटांवर मात करत आनंदी कसे राहावे हे तरूण पिढीला शिकविणे.
4. आनंदी जीवशैलीसाठीचे विविध मार्ग सुचविणे.

Learning Outcome:

1. विद्यार्थ्यांना आनंद ह्या संकल्पनेची ओळख होईल.
2. निरोगी व आनंदी जीवनशैलीची ओळख होईल.
3. आयुष्यात येणाऱ्या विविध संकटांवर मात करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
4. विद्यार्थ्यांमध्ये संवाद साधण्याची कौशल्य वृद्धिंगत होईल.

Syllabus:

1. आनंदी जीवनशैली – संकल्पना व स्वरूप **(15 hours)**
2. आनंदी जीवनशैली - विविध माध्यमे **(15 hours)**
(सकारात्मक विचारसरणी, कलास्वाद, चित्रपट, योग-साधना, क्रीडा, आहार इत्यादी)

संदर्भ ग्रंथ :

1. भट्ट, डॉ.नवीन चंद्र, योग और स्वास्थ्य, किताब महल, दिल्ली.
2. नौटियाल, डॉ. वोनोद प्रसाद, योग द्वारा मानसिक आरोग्य, किताब महल, दिल्ली.
3. भावे, ह. अ., आनंदी जीवन, वरदा प्रकाशन
4. पवार, प्रभाकर, जीवनशैली, पर्यावरण, प्रदुषण आणि आयुर्वेद, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान, नाशिक

Ability Enhancement Courses (AEC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-II)

Course Title: मराठी वाचन लेखन आणि संभाषण कौशल्ये

Course Code: UG- MAR -VAC2

Marks: 50

Credits: 02

Hours: 30

Course Objective:

1. मराठी भाषेचा प्रथमच अभ्यास करू पाहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना, मराठीतील प्राथमिक अध्ययन कौशल्याचा परिचय करून देणे
2. मराठी भाषेच्या अभ्यासात आवश्यक असलेल्या व्याकरणाचा परिचय करून घेणे.
3. भाषेच्या लिखित रूपात प्रमाणलेखनाचे असलेले महत्त्व समजावून घेणे.
4. संभाषण कौशल्य ज्या घटकांमुळे उत्तमरित्या होऊ शकते त्या घटकांचा अभ्यास करणे.

Learning Outcome:

1. वाचनकौशल्यातून लेखनकौशल्य विकसित होईल.
2. विविध माध्यमांसाठी लेखन करता येईल.
3. वाचन, लेखन, संभाषणामुळे व्यक्तिमत्त्व चतुरस्त्र होईल.
4. रोजगारक्षम गुणांचे विकसन होईल.

Syllabus:

1. मराठी भाषा –प्राथमिक ज्ञान **(15 Hours)**
(अक्षर सौंदर्य, प्रमाणलेखनविषयक नियम, विरामचिन्हे)
2. संभाषण कौशल्य – महत्त्व व घटक **(15 Hours)**
(उच्चारण, निवेदन, भाषण, देहबोली)

संदर्भ ग्रंथ

1. देसाई, रवींद्र., 'प्रभावी भाषणकला', प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे, 2004.

2. नसिराबादकर, ल. रा., 'व्यावहारिक मराठी', फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, 2008.
3. पेंडसे, अंजली., 'देहबोली', नीलकंठ प्रकाशन, पुणे, 2004.
4. मराठी लेखन कोश, फडके अरूण (संपा), अंकुर प्रकाशन ठाणे, 2009.
5. वाळंबे, मो. रा., 'सुगम मराठी व्याकरण लेखन', नितीन प्रकाशन, पुणे, 2011.
6. साने, र. य., 'लेखनमित्र', विद्या विकास पब्लिशर्स प्रा. लि., नागपूर, 2007.
7. ढवण, ग. शं, शुद्धलेखन पुस्तिका, सचिन प्रकाशन, सातारा
8. जोशी, चंद्रहास, मराठी लेखन दर्शन, मेहता पब्लिकेशन, हाऊस, पुणे
9. लांडगे संजय, उपयोजित मराठी, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
10. भुर्के, शाम, सभेत कसे बोलावे, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
11. परुळेकर, आशा, संभाषण चातुर्य, उन्मेश प्रकाशन, पुणे
12. अलुजकुमार, प्रसन्नकुमार, फिचर रायटिंग, श्रीविद्या, प्रकाशन, पुणे
13. जोशी श्रीपाद, संवादशास्त्र, संभव प्रकाशन, नागपूर

Skill Enhancement Courses (SEC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-II)

Course Title: माहितीपट (डॉक्युमेंटरी) : लेखन कौशल्य आणि उपयोजन

Course Code: UG- MAR -SEC2

Marks: 75

Credits: 03

Hours: 45

Course objectives:

1. प्रसारमाध्यमे आणि जनसंपर्क क्षेत्रातील माहितीपटाचे महत्त्व ध्यानात आणून देणे.
2. माहितीपटाचे स्वरूप आणि एकूणच रचना कशी असते त्याची माहिती करून देणे.
3. माहितीपट लेखनाचा परिचय आणि सराव करून देणे.
4. माहितीपटाच्या संपूर्ण- चित्रिकरण प्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

Course outcomes:

1. माहितीपटाचे स्वरूप अभ्यासल्यामुळे या क्षेत्रातील व्यावसायिक कौशल्ये विकसित होतील.
2. सदर विषयाच्या अभ्यासामुळे पटकथा वा चित्रपटकथा लेखनाची प्राथमिक तयारी होऊ शकेल.
3. माहितीपट चित्रिकरण प्रक्रियेचा परिचय होऊ शकेल.
4. प्रसारमाध्यमे आणि जनसंपर्क क्षेत्रात रोजगाराची संधी उपलब्ध होईल.

Syllabus:

1. माहितीपट- स्वरूप, घटक, उद्दिष्टे व प्रकार (15 hours)
(परिचयात्मक, जागृतीपर- प्रबोधनपर, संशोधनपर इ.)
2. माहितीपट लेखन व निर्मितीप्रक्रिया (15 hours)
3. प्रत्यक्ष माहितीपट निर्मिती (15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. पाडळकर विजय, 'गर्द रानात...भर दुपारी', मौज प्रकाशन, मुंबई, 2002
2. पाडळकर विजय, 'फ्लॅशबॅक', मौज प्रकाशन, मुंबई, 2005
3. बर्बे उज्जला, 'जनसंज्ञापन व आधुनिक प्रसारमाध्यमे', वाय.बी.चव्हाण मुक्त विद्यापीठ प्रकाशन, नाशिक, 2010
4. माळी सुनील, 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे, 2008
5. मुळे अंजली, 'सृजनाचे साक्षात्कार', मौज प्रकाशन, मुंबई, 2001
6. सपकाळ अनिल, 'मराठी चित्रपटाची पटकथा', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, 2003

SEMESTER III

PARVATIBAI CHOWGULE COLLEGE OF ARTS AND SCIENCE
(AUTONOMOUS)

SYLLABUS FOR BACHELOR OF ARTS IN MARATHI (HONOURS)
Major Discipline Core (4 Credits Course)

S.Y.B.A.

SEMESTER III

Course Title : मराठी कथा : स्वरूप आणि उपयोजन (१९४५ ते २०००)

Course Code : UG- MAR - 201

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60

Course Objective:

- कथा या साहित्याच्या मूलभूत प्रकाराची जाणीव करून देणे.
- कथा या साहित्यप्रकाराची गुण वैशिष्ट्ये समजावून घेणे.
- सैध्दांतिक तसेच उपयोजित स्तरावर कथांचा अभ्यास करणे.
- मराठी कथा साहित्याला समृद्ध बनवणाऱ्या कथांच्या अध्ययनातून या साहित्यप्रकारातील बदलत्या प्रवाहांचा परिचय करून देणे.

Learning Outcome:.

1. सैध्दांतिक व उपयोजित स्तरावर कथा या साहित्यप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे या प्रकाराची ओळख होईल व या साहित्यप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
2. मराठी कथासाहित्यातील महत्त्वाच्या कथाकारांचा परिचय होईल तसेच कथेतील विविध प्रवाह समजून घेता येतील.
3. उपयोजित स्तरावर कथा अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचे अध्यापन कसे करावे हे समजेल.
4. कथालेखनाविषयीची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

1. सैध्दांतिक स्तर: कथा या साहित्यप्रकाराचा सैध्दांतिक स्तरावर अभ्यास – घटक व प्रकार (15 Hours)
2. उपयोजित स्तर - १९४५ ते १९६० (15 hours)
 - गंगाधर गाडगीळ - तलावातले चांदणे
 - पु. भा. भावे - सतरावे वर्ष
 - व्यंकटेश माडगूळकर - माणदेशी माणसं
 - कुसुमावती देशपांडे – समांतर रेषा
 - महादेव शास्त्री जोशी – मानिनी
3. उपयोजित स्तर - १९६० ते १९९० (15 hours)
 - आनंद यादव – मोट
 - लक्ष्मणराव सरदेसाई – चंपा भावीण
 - शंकराव खरात – सांगावा
 - बाबुराव बागुल – जेव्हा मी जात चोरली
 - गौरी देशपांडे – आता कुठ जाशील टोळभट्टा
4. उपयोजित स्तर - १९९० ते पुढे (15 hours)
 - भाऊ पाध्ये- एक सुन्हेरा ख्वाब
 - प्रिया तेंडुलकर- नवा गडी
 - विठ्ठल गवस – ओझं
 - नारायण महाले – आमोरी , अस्तित्त्व
 - सानिया – स्वाध्याय

संदर्भ ग्रंथ

१. कुलकर्णी, दा. वि., 'मराठी कथा: स्वरूप आणि आस्वाद', स्वाध्याय महाविद्यालय प्रकाशन, पुणे १९७६.
२. गणोरकर, प्रभा., डहाके, वसंत आबाजी व इतर (संपा.), 'वाडमयीन संज्ञा- संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई २००१.
३. घवी, रवींद्र., भावे, पुष्पा., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड २)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००८.
४. जोग, रा. श्री., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड १)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००२.
५. जोग, रा. श्री., (संपा.) 'मराठी वाड्मयाचा इतिहास (खंड ४)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९६५.

६. जोशी, सुधा., 'कथा : संकल्पना आणि समीक्षा', मुंबई विद्यापीठ आणि मौज प्रकाशन गृह, मुंबई २०००.
७. देसाई, स. शं., दशरथे, अनंत., 'लेखन कला परिचय', परिमल प्रकाशन, औरंगाबाद १९९८.
८. शेवडे, इंदुमती., मराठी कथा : उगम आणि विकास', सोमैया प्रकाशन, मुंबई १९७३.
९. सरवटे, वि. सी., 'मराठी साहित्य समालोचन (खंड चौथा)', महाराष्ट्र साहित्य सभा, इंदूर १९७९.
१०. हातकणंगलेकर, म. द., 'मराठी कथा : रूप आणि परिसर', सुपर्ण प्रकाशन, पुणे १९८६.
११. अदवंत, म. ना., 'मराठी कथा साहित्यातील एक आलेख', नीहारा प्रकाशन, पुणे.
१२. अदवंत, म. ना., 'मराठी कथा इतिहास', नीहारा प्रकाशन, पुणे.
१३. अदवंत, म. ना., 'मराठी लघुकथेचा इतिहास', नीहारा प्रकाशन, पुणे.

S.Y.B.A.

SEMESTER III

Course Title : आधुनिक मराठी कविता : स्वरूप व उपयोजन (आरंभ ते २०००)

Course Code : UG- MAR -202

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60

Course Objective:

- कविता हा साहित्यप्रकाराची गुणवैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
- सैध्दांतिक तसेच उपयोजित स्तरावर त्याचा अभ्यास करणे.
- कवितेच्या प्रत्यक्ष अध्ययनातून या साहित्यप्रकारातील बदलत्या प्रवाहांचा परिचय करून देणे.
- कवितेचा आशय, अभिव्यक्ती आणि रचनासौंदर्य इ. चा काही कवितांच्या आधारे अभ्यास करणे.

Course Outcome:

1. सैध्दांतिक व उपयोजित स्तरावर कविता या साहित्यप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येऊन त्याचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
2. आरंभापासून ते स्वातंत्र्योत्तर कालखंडापर्यंत मराठी कवितेत झालेली विविध स्थित्यंतरे तसेच या प्रत्येक टप्प्यावरील कवितेची वैशिष्ट्ये लक्षात येतील.
3. उपयोजित स्तरावर कवितेचे अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचे अध्यापन कसे करावे हे समजेल.
4. कविता लेखनाविषयीची आवड निर्माण होईल व त्यातून अर्थप्राप्ती होऊ शकेल.

Syllabus:

१. सैध्दांतिक स्तर: कविता या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप **(15 Hours)**
२. उपयोजित स्तर – १८८५ ते १९४५ **(15 Hours)**
 - केशवसुत - तुतारी, अंत्यजाच्या मुलाचा पहिला प्रश्न
 - बालकवी - फुलराणी, खेड्यातील रात्र

- कुसुमाग्रज - कोलंबसाचे गर्वगीत, गाभारा
- बा.भ. बोरकर - तव नयनांचे दल हलले गं, चित्रवीणा
- बहिणाबाई चौधरी - माझी माय सरसोती, देव अजब गारोडी

३. उपयोजित स्तर - १८४६ ते १९६०

(15 Hours)

- बा. सी मर्ढेकर - गणपतवाणी, नव्या मनूतिल गिरिधर पुतळा
- नारायण सुर्वे - आई, दोन दिवस
- मंगेश पाडगांवकर - अंतिम सत्य, वेंगुर्ल्याचा पाऊस
- विं. दा. करंदीकर - माझ्या मना बन दगड, धोंड्या न्हावी
- दि. पु. चित्रे - स्मरणपत्र, देवा, ह्याही देशात पाऊस पाड

४. उपयोजित स्तर - १९६० ते पुढे

(15 Hours)

- यशवंत मनोहर - कालचा पाऊस, खूपदा
- दया पवार - कोंडवाडा, बाई मी धरण बांधते
- इंद्रजित भालेराव - शिक बाबा शिक आता लढायला शिक, माझ्या गावाकडं चल माझ्या दोस्ता
- नीरजा- निरन्वय, गर्दी चेहरा नसलेली
- अरूणा ढेरे – अनय, मित्रा

संदर्भ ग्रंथ

1. कुळकर्णी, वा. ल., 'कविता: जुनी आणि नवी', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई १९८०
2. केजरकर, देशपांडे प्रकाश., मराठी कविता - नवी वळणे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद १९९४
3. गणोरकर, प्रभा., डहाके, वसंत आबाजी व इतर (संपा.), 'वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई २००१
4. घवी, रवींद्र., भावे, पुष्पा., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड 2)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००८
5. जोग, रा. श्री. व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड १)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २०००
6. जोग, रा. श्री.(संपा.), 'मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड ४)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९६५
7. देशपांडे, बालशंकर., 'विवेचन आणि विश्लेषण', श्रीवत्स प्रकाशन, नागपूर २००२
8. बेडेकर, दि. के., 'आधुनिक मराठी काव्य: उदगम आणि भवितव्य', नागपूर विद्यापीठ, नागपूर १९६९
9. रसाळ, सुधीर., 'काही मराठी कविता: जाणिवा आणि शैली', शारदा प्रकाशन, १९८४
10. शोभणे, रवींद्र (संपा.), 'मराठी कविता: परंपरा आणि दर्शन', विजय प्रकाशन, नागपूर.
11. द.के. गंधारे(संपा.), मराठी वाङ्मयप्रकार स्वरूप,संकल्पना व वाटचाल,शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, २०१७

12. डहाके, वसंत आबाजी, 'कवितेविषयी', स्वरूप प्रकाशन,
13. अडसूळ, श्रीकृष्ण, 'गोमंतकीय मराठी कविता आकलन आणि आस्वादन', संवाद प्रकाशन, कोल्हापूर, जानेवारी २०२०

S.Y.B.A - (Semester – III)

Minor Paper

Course Title : मराठी विनोदी साहित्य

Course Code : UG- MAR -203

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60

Course Objective:

- विनोदी साहित्य म्हणजे काय याचा परिचय करून देणे.
- विनोदाचे मानवी जीवनातील महत्व पटवून देणे.
- मराठी साहित्यसृष्टीतील विनोदी साहित्यकारांचा परिचय करून देणे.
- विनोदी साहित्यलेखनास प्रेरणा देणे

Learning Outcome:.

1. सैद्धांतिक स्तरावर प्रवासवर्णन या वाङ्मयप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप तसेच वेगळेपण लक्षात येईल.
2. विनोदाचे महत्व लक्षात आल्यामुळे त्याकडे बघण्याची दृष्टी बदलून जीवनामध्ये सकारात्मकता वाढीस लागेल .
3. उपयोजित स्तरावर विनोदी साहित्याचे अध्ययन केल्यामुळे या लेखनप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
4. विनोदी साहित्य वाचन व लेखनाची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

1. विनोदी साहित्य : संकल्पना व स्वरूप **(15 Hours)**
2. उपयोजित स्तर – चिमणारावांचे चऱ्हाट – चि. वि. जोशी **(15 Hours)**
3. उपयोजित स्तर – अघळपघळ - पु. ल. देशपांडे **(15 Hours)**
4. उपयोजित स्तर – कोण म्हणतंय टक्का दिला – संजय पवार **(15 Hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. पवार, गो. म. 'विनोदाचा उपपत्तिकविचार', डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.
2. पवार, गो. म., 'विनोद : तत्व आणि स्वरूप', मौज प्रकाशन गृह, मुंबई.
3. कुलकर्णी, उषा, 'मराठी विनोद', श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.
4. केळकर, न. चि., 'हास्यविनोदाची मीमांसा', विहनस प्रकाशन, पुणे,
5. अत्रे, प्र. के., 'विनोद गाथा', परचुरे प्रकाशन, पुणे
6. जाधव, न. ब., 'श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकरांचा विनोद', कौसुम प्रकाशन, पुणे

Multi-Disciplinary Courses (MDC)

SYBA/B.Sc. – (Semester-III)

Course Title: अभिनय कौशल्ये

Course Code: UG-MAR - MDC3

Marks: 75

Credits: 03

Hours: 45

Course Objective: .

- विद्यार्थ्यांमधील सुप्त कलागुणांना वाव देऊन त्या गुणांना वृद्धीगत करणे.
- विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण करणे.
- विद्यार्थ्यांमध्ये स्वयंरोजगारक्षमता निर्माण करणे.

Course Outcome:

- a. विद्यार्थ्यांना आपल्या अंगभूत कलागुणांनाची ओळख होईल.
- b. विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण होईल.
- c. स्वयंरोजगाराच्या दृष्टीने ही कौशल्ये उपयुक्त ठरतील.

Syllabus:

1. अभिनय कौशल्ये – स्वरूप, वैशिष्ट्ये आणि मराठी अभिनेते व भूमिका (श्रीराम लागू, काशीनाथ घाणेकर, बालगंधर्व, सतीश दुभाषी) **(15 Hours)**
2. अभिनय : प्रकार व घटक (भाषा अन् बोली, पात्रे अन् भूमिका, उच्चार अन् आवाजाची पट्टी) **(15 Hours)**
3. प्रत्यक्ष उपक्रम : निवडक नाटकातील संवाद (रायगडाला जेव्हा जाग येते – वसंत कानेटकर, सं. सौभद्र – अण्णासाहेव किल्लोस्कर, मोरूची मावशी – आचार्य अत्रे, शांतता कोर्ट चालू आहे – विजय तेंडुलकर) **(15 Hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. उपयोजित मराठी - 'डॉ. गं. ना. जोगळेकर कृतज्ञताग्रंथ', मोडक केतकी आणि इतर., पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, 2012
2. गडकरी, माधव., 'सभेत कसे बोलावे', क्षितीज प्रकाशन, मुंबई, 1989
3. घाणेकर – थत्ते, ऋचा., 'असे करावे सूत्रसंचालन', अक्षय्य प्रकाशन, पुणे, 2012
4. पंडित, माधव., 'त्रिवेध', प्रकाशन, मडगाव, 2008
5. पाटील, के आर., 'सूत्रसंचालन कसे करावे?', ज्ञानसंवर्धन प्रकाशन, कोल्हापूर, 2014
6. बागडे आचार्य, 'कार्यक्रमाचे प्रभावी संयोजन आणि सूत्रसंचालन', परफेक्ट इन्व्हेंट मॅनेजमेंट, साकेत प्रकाशन, पुणे, 2016
7. मिरजकर श्यामसुंदर, सूत्रसंचालन एक प्रयत्नसाध्य कला, नाम-नालंदा प्रकाशन

Ability Enhancement Courses (AEC)

SYBA/B.Sc. – (Semester-III)

Course Title: व्यावहारिक मराठी

Course Code: UG - MAR - AEC2

Marks: 50

Credits: 02

Hours: 30

Course Objective:

- विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेची दैनंदिन कार्यालयीन, व्यावसायिक व्यवहारामध्ये असलेली आवश्यकता लक्षात घेऊन भाषिक कौशल्यांचा विकास करणे.
- भाषिक कौशल्यांचे विविध आविष्कार व संपर्क माध्यमे यांच्यातील परस्पर संबंध समजावून विद्यार्थ्यांमध्ये रोजगारक्षमता निर्माण करणे.

Course Outcome:

1. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेची दैनंदिन कार्यालयीन, व्यावसायिक व्यवहारामध्ये असलेली आवश्यकता लक्षात घेऊन भाषिक कौशल्यांचा विकास होईल.
2. भाषिक कौशल्यांचा विकास झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या ठिकाणी रोजगारक्षमता निर्माण होईल तसेच नोकरी व्यवसाय सांभाळूनही फावल्या वेळात या लेखन कौशल्यामुळे अर्थप्राप्ती होऊ शकेल.

Syllabus:

1. मराठी भाषा - प्रमाणलेखन आणि नियम **(15 Hours)**
2. विविध माध्यमांसाठी लेखन **(15 Hours)**
(प्रसार माध्यमांसाठी बातमीलेखन, निवेदन लेखन, कार्यालयीन पत्रलेखन, स्मरणिका संपादन)

संदर्भ ग्रंथ

1. काळे, कल्याण., पुंडे, दत्तात्रय, 'व्यावहारिक मराठी', निराली प्रकाशन, पुणे 1994
2. जोशी, चंद्रहास., 'मराठी लेखन दर्शन', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे 1999
3. जाधव, शिवाजी., 'माध्यम लेखन', अभिनंदन प्रकाशन, कोल्हापूर 2008
4. 'जोगळेकर गं ना, व्यावहारिक मराठी', पुणे विद्यापीठ, पुणे
5. तावरे, स्नेहल (संपा.), 'व्यावहारिक मराठी,' स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे 2004
6. परब, प्रकाश, 'व्यावहारिक मराठी', मिथुन प्रकाशन, मुंबई 1988
7. पाध्ये, प्रभाकर., 'पत्रकारितेची मूलतत्त्वे', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे 2007
8. बोबडे, सुहासकुमार., 'मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन', युनिटी प्रकाशन, पुणे 2012
9. माळी, सुनिल., 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे 2008
10. मोकाशी, सयाजीराजे., व नेमाडे रंजना., 'व्यावहारिक मराठी', शेतकरी साहित्य इर्जित (परिषद), महाराष्ट्र 2010
11. गोविलकर लीला, पाटणकर जयश्री, 'व्यावहारिक मराठी' - स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे 1985

Skill Enhancement Courses (SEC)

FYBA/B.Sc. – (Semester-III)

Course Title: मराठी एकांकिका

Course Code: UG- MAR - SEC3

Credits: 03

Marks :75

Hours: 45

Course Objective:

- एकांकिका या नाट्यप्रकारांचा परिचय करून देणे.
- या नाट्यप्रकाराला असलेले वाङ्मयमूल्य, प्रयोगमूल्य व नाट्यमूल्य स्पष्ट करणे.
- एकांकिका सादरीकरण कौशल्य वृद्धीगत करणे.

Learning Outcome:

1. एकांकिका या नाट्यप्रकाराची एक वाङ्मयप्रकार व कलाप्रकार म्हणून ओळख होईल.
2. एकांकिकेचे लेखन व सादरीकरण करता येईल.
3. या नाट्यप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

Syllabus:

1. एकांकिका एक नाट्यप्रकार, साहित्यप्रकार व घटकांतर्गत अभ्यास **(15 hours)**
2. निवडक लेखकांच्या एकांकिका **(15 hours)**
3. एकांकिका – सादरीकरण **(15 hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. नाईक राजीव, भोळे प्रवीण, 'भारतीय प्रयोग कलांचा परिचय व इतिहास नाट्य', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, 2010
2. कानडे मु.श्री., 'नाट्यशोध', नीहारा प्रकाशन, पुणे, 1987
3. काळे के.ना व इतर, 'मराठी रंगभूमी नाटक', घटना आणि परंपरा, मराठी साहित्यसंघ, मुंबई - 1971.

4. कुलकर्णी गो.म., 'मराठी नाट्यसृष्टी', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे -30
5. गणोरकर प्रभा., उहाके वसंत आबाजी व इतर (संपा), 'वाडमयीन संज्ञा – संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई,2001
6. घवी रवीद्र, भावे पुष्पा, व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड -2)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे,2008
7. भगत दत्ता, 'निवडक एकांकिका', साहित्य अकादमी प्रकाशन, 2010
8. शिंदे विठ्ठल, (संपा) 'सर्वोत्कृष्ट एकांकिका', जाई प्रकाशन, उल्हासनगर, 2007

SEMESTER IV

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE

S.Y.B.A - (Semester – IV)

Core Paper

Course Title: मराठी कादंबरी : स्वरूप व उपयोजन (१९४५-२०००)

Course Code: UG- MAR -204

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

- कादंबरी या कथनात्मक साहित्यप्रकाराची ओखळ करून देणे.
- कथा आणि कादंबरीत कोणता साम्यसंबंध आणि वेगळेपण आहे त्याचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.
- कादंबरीचे मूल्यमापन कसे करावे हे शिकविणे.
- कादंबरी वाचनाची आवड निर्माण करणे.

Learning Outcome:.

1. सैध्दांतिक व उपयोजित स्तरावर कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे या साहित्यप्रकाराचा नेमका अभ्यास करण्याची व मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
2. कादंबरी या साहित्यप्रकाराची ऐतिहासिक जडणघडण कशी झाली व त्यात कोणती प्रमुख स्थित्यंतरे घडून आली हे समजेल.
3. कादंबरीचे सूक्ष्म वाचन, परीक्षण आणि अध्यापन या संदर्भात पूर्व तयारी होईल.
4. कादंबरी लेखन व वाचनाविषयीची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

1. सैध्दांतिक स्तर: कादंबरी या साहित्यप्रकाराचा सैध्दांतिक स्तरावर अभ्यास- घटक व प्रकार (15 Hours)
2. उपयोजित स्तर: कविता महाजन - कुहू (15 Hours)
3. उपयोजित स्तर: इदवास - चंद्रकांत महादेव गावस (15 Hours)
4. उपयोजित स्तरावरील साहित्यकृतींचा सौंदर्यवेध व परिक्षणात्मक अभ्यास (15 Hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. कुरुंदकर, नरहर., 'धार आणि काठ', देशमुख आणि कंपनी, पुणे १९९८
2. खोले, विलास (संपा.), 'गेल्या अर्धशतकातील मराठी कादंबरी', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई २००२
3. गणोरकर, प्रभा., डहाके, वसंत आबाजी व इतर (संपा.), 'वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई २००१
4. घवी, रवींद्र., भावे, पुष्पा., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड 2)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००८
5. जोग, रा. श्री., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड 1)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००२
6. जोग, रा. श्री.(संपा.), 'मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड 4)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९६५
7. देशपांडे, कुसुमावती., 'मराठी कादंबरी पहिले शतक', मुंबई मराठी साहित्य संघ प्रकाशन, मुंबई १९७५
8. देशपांडे, बालशंकर., 'कादंबरी विवेचन आणि विश्लेषण', स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे १९९८
9. बापट, प्र. वा., व गोडबोले ना, वा., 'मराठी कादंबरी तंत्र आणि विकास', व्हिनस प्रकाशन, पुणे १९७३
10. बांदिवडेकर, चंद्रकांत., 'मराठी कादंबरी: चिंतन आणि समीक्षा', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे १९८३
11. बांदिवडेकर, चंद्रकांत., 'मराठी कादंबरीचा इतिहास', मेहता पब्लिकेशन्स, पुणे १९८३
12. राजाध्यक्ष विजया (संपा.), 'मराठी कादंबरी आस्वादयात्रा', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई २००१
13. थोरात हरिश्चंद्र 'कादंबरीविषयी', पद्मगंधा प्रकाशन, २००८
14. आजगावकर, सुर्यकांत (संपा.): 'महानगरीय वास्तव : भारतीय कादंबऱ्यासंदर्भात', ललित पब्लिकेशन, मुंबई
15. गायकवाड, डॉ. शरद, शिंदे, प्रा. सुनील (संपा.) 'जागतिकीकरण आणि मराठी साहित्य' स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

S.Y.B.A - (Semester – IV)

Major Paper

Course Title: मराठी नाटक स्वरूप व उपयोजन (१९४५-२०००)

Course Code: UG- MAR -205

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

- नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख करून देणे.
- उपयोजित स्तरावरील अध्ययनातून या साहित्यप्रकाराची गुण वैशिष्ट्ये समजावून देणे.
- नाटकाचे परिक्षण करण्याची क्षमता विकसित करणे.
- नाट्यलेखनाची आवड निर्माण करणे.

Course Outcome:

1. नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.
2. उपयोजित स्तरावर नाटक या साहित्यप्रकाराचे अध्ययन केल्यामुळे नाट्याभ्यासाची दृष्टी विकसित होईल
3. नाटक साहित्यप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
4. नाटक लिहिण्याची आवड निर्माण होईल.

Syllabus:

१. सैध्दांतिक स्तर: नाटक या साहित्यप्रकाराचा सैध्दांतिक स्तरावर अभ्यास - घटक व प्रकार (15 Hours)
२. उपयोजित स्तर- पाठ्यपुस्तक – पु. शि. नार्वेकर - कुरुक्षेत्र (15 Hours)
३. उपयोजित स्तर- पाठ्यपुस्तक – कोहम् - सोमनाथ नाईक (15 Hours)
४. उपयोजित स्तरावरील साहित्यकृतींचा सौंदर्यवेध व परिक्षणात्मक अभ्यास (15 Hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. काळे, के. नारायण व इतर., 'मराठी रंगभूमी: नाटक, घटना आणि परंपरा', मराठी साहित्य संघ. मुंबई १९७१
2. गणोरकर, प्रभा., डहाके, वसंत आबाजी व इतर (संपा.), 'वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई २००१
3. घवी, रवींद्र., भावे, पुष्पा., व इतर (संपा.), 'प्रदक्षिणा (खंड 2)', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे २००८
4. जोग, रा. श्री.(संपा.), 'मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड 4)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९६५
5. नाईक, राजीव, भोळे, प्रवीण., 'भारतीय प्रयोग कलांचा परिचय व एतिहास – नाट्य', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई २०१०
6. राजापुरे तापस, पुष्पलता., 'खानोलकरांची नाट्यसृष्टी', शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर २००८
7. साठे मकरंद, 'मराठी रंगभूमीच्या तीस रात्री (त्रिखंडात्मक)', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २०१८

S.Y.B.A - (Semester – IV)

Major Paper

Course Title: गोमंतक आणि कोकण प्रदेशातील लोककला

Course Code: UG- MAR -206

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

- लोककलांच्या अभ्यासाचे महत्त्व ध्यानात आणून देणे.
- गोमंतकीय लोककलांच्या अभ्यासाविषयीची आवड निर्माण करणे.
- कोकणातील लोककलांचा परिचय करून घेणे.
- गोमंतक आणि कोकण या प्रदेशातील लोककलांतील साम्यभेदांचा शोध घेणे.

Learning Outcome:

1. लोककलांच्या परिचयातून लोकसाहित्याचा अभ्यास होईल.
2. गोमंतकीय लोककलांच्या परिचया बरोबरच त्यांचा अभ्यास करणे शक्य होईल.
3. कोकणातील लोककलांचा परिचय होईल.
4. गोमंतक आणि कोकणातील लोककलांचा अभ्यास केल्यामुळे सांस्कृतिक अनुबंध निर्माण होईल तसेच या लोककलांचे संवर्धन होण्यास मदत होईल.

Syllabus:

१. लोकसाहित्याच्या अभ्यासाचे महत्त्व व स्वरूप (15 Hours)
२. गोमंतकीय लोककला- धालो, जागर, मांड, शिगमा आणि रणमाले (15 Hours)
३. कोकणातील लोककला- दशावतार, चित्रकथी, कळसुत्री बाहुल्या, जाखडी, धालोत्सव (15 Hours)
४. गोमंतक आणि कोकणातील लोककलांचा सांस्कृतिक साम्यसंबंध. (15 Hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. कुबल रमेश, 'लोकसाहित्याचे अंतरंग', शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, २०१४
2. खेडेकर विनायक, 'लोकसरिता', कला आणि संस्कृती संचालनालय, १९९३
3. तापस - राजापुणे पुष्पलता, 'कोकणातील लोककला', शब्दालय प्रकाशन, २०१४
4. नायक काशिनाथ दामोदर, 'गोमंतकीय संस्कृतीची जडणघडण', गोमंतक विद्यानिकेतन प्रकाशन, १९८०
5. पैंगिणकर, अजित., 'काणकोणची लोककला एक दायज', काणकोण अनुजित प्रकाशन, २००१
6. माने वसुधा, 'गोमंतकातील धालो', १९६४
7. सातोस्कर बा.द., 'गोमंतक प्रकृती आणि संस्कृती', खंड-१ व खंड -२, १९७९
8. सुखटणकर ज.स. - 'रुपड्यांची रूपककथा', १९७०
9. व्यवहारे शरद, सिंह. आर. बी, 'लोकसाहित्य: रंग आणि रेखा', विश्वभारती प्रकाशन, नागपूर.
10. मांडे प्रभाकर, 'लोकसाहित्याचे स्वरूप', गोदावरी प्रकाशन, अहमदनगर, २०१७
11. म्हांबरे स्नेहा, 'गोव्यातील धालो या लोकनाट्य कलाप्रकाराचा चिकित्सक अभ्यास', शुभश्री प्रकाशन, सांगोल्डा.
12. भागवत, दुर्गा, 'लोकसाहित्याची रूपरेखा', मुंबई मराठी ग्रंथालय, १९५६
13. भवाळकर, तारा, 'लोकसाहित्याच्या अभ्यासदिशा', स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे २००९
14. गंधारे, द. के. , रोंगटे, तुकाराम, मिसाळ निवृत्ती, 'लोकसाहित्य : कला आणि संस्कृती', शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, मे २०१३
15. खेडेकर विनायक विष्णू, 'गोवा संस्कृतीबंध', पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१२
16. केरकर, राजेंद्र पांडुरंग, 'सांस्कृतिक संचिते', गोवा सरकार, कला व संस्कृती संचालनालय, २००५

SYBA/B.Sc. – (Semester-IV)

Course Title: साहित्याभिरूचीचे स्वरूप

Course Code: UG- MAR -207

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

- विद्यार्थ्यांची वाङ्मयीन अभिरूची विकसित करणे.
- विद्यार्थ्यांमध्ये साहित्यास्वाद घेण्याची विविधांगी क्षमता विकसित करणे.
- साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक दृष्टी विकसित करणे.
- विविध साहित्यविषयक उपक्रमांचा प्रसार आणि नेतृत्व करणे.

Learning Outcome:

1. वैयक्तिक पातळीवर आणि कौटुंबिक किंवा सामाजिक पातळीवरील वाचन संस्कृती विकसित होण्यास हातभार लागेल.
2. सामाजिक पातळीवरील साहित्यविषयक उपक्रमशिलता वाढीस लागेल.
3. साहित्याशी अनुबंध जुळल्यामुळे साहित्यनिर्मितीची प्रेरणा मिळून साहित्यव्यवहार बळकट होईल.
4. वैयक्तिक पातळीवरील नेतृत्व गुणांची जोपासना होऊ शकेल.

Syllabus:

1. वाचनसंस्कृती आणि वाचनाचे विविध स्तर (ललित साहित्याचे वाचन, गंभीर साहित्याचे वाचन, नाटक, कादंबरी, कविता यांच्या वाचन संदर्भात, अभिवाचन) **(15 Hours)**
2. गटवार पध्दतीने विविध उपक्रमांचे आयोजन – **(15 Hours)**
अ. काव्यवाचन, कथाकथन,
ब. पारितोषिक वितरण आणि विविध पुरस्कारांची माहिती.
3. साहित्याचा सामाजिक व्यवहार - ग्रंथ प्रकाशन, ग्रंथ चर्चा, साहित्यिकांशी संवाद. **(15 Hours)**

4. साहित्यविषयक उपक्रमशीलता – ग्रंथ प्रदर्शने, ग्रंथ वितरण, इ. वितरण प्रणाली.

(15 Hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. जोंधळे, महावीर., 'साहित्य आणि आविष्कार', स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, २००२.
2. पवार, गो. मा., 'साहित्यमूल्य आणि अभिरूची', साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद.
3. पाटील, मोहन., 'ग्रामीण साहित्य आणि संस्कृती', स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद.
4. पाध्ये, दिगंबर., 'साहित्य, समाज आणि संस्कृती', लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
5. मेश्राम, केशव., 'साहित्य संस्कृती मंथन', स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, २००४.
6. यादव, आनंद., 'साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया', मेहता प्रकाशन, पुणे.
7. साने. ह. श्री., 'सामाजिकशास्त्रे आणि साहित्य अंतःसंबंध', प्रतिमा प्रकाशन
8. सोमण, अंजली., 'साहित्य आणि सामाजिक संदर्भ', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
9. प्रकाशनविश्व, २०१७
10. लोकराज्य वाचनसंस्कृती विशेषांक, २०१६

SYBA/B.Sc. – (Semester-IV)

Course Title: भाषांतरविद्या

Course Code: UG- MAR–VOC 1

Marks: 100

Credits: 04

Hours: 60

Course Objective:

- भाषांतराचे स्वरूप व उद्दिष्टे समजावून देणे.
- भाषांतराचे महत्व विशद करणे.
- भाषांतराचे विविध प्रकार समजावून देणे.
- भाषांतरासाठीच्या आवश्यक कौशल्यांचे ज्ञान करून देणे.

Learning Outcome:

1. भाषांतर म्हणजे काय त्याची आजच्या काळातील उपयुक्ततेची विद्यार्थ्यांना जाणीव होईल.
2. भाषांतर करताना येणाऱ्या समस्यांवर मात करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
3. भाषांतरप्रक्रिया समजावून घेता येईल.
4. प्रत्यक्ष अनुवाद करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

Syllabus:

1. भाषांतर स्वरूप आणि उद्दिष्टे **(15 hours)**
2. भाषांतराचे प्रकार आणि वर्गीकरण **(15 hours)**
3. भाषान्तरप्रक्रिया, भाषांतरातील समस्या, भाषांतरकाराचे गुण **(15 hours)**
4. स्वाध्याय - (मूळ साहित्यकृती व तिचे मराठीमधील भाषांतर) **(15 hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. अर्जुनवाडकर लीला, 'ललित साहित्याचे भाषांतर: एक यक्षप्रश्न' (भाषा आणि जीवन, १०, ३, पावलाळा, १९९२)
2. कऱ्हाडे सदा, 'भाषांतर', मुंबई, लोकवाडमय गृह प्रकाशन, २०११
3. चित्रे दिलीप, 'कवितेचे भाषांतर', नवभारत, ३६.७, एप्रिल १९८३
4. देशपांडे एल. एस., 'साहित्य-सेतू (साहित्याचे भाषांतर एक अभ्यास)', निर्मल प्रकाशन, १९९९
5. कल्याण काळे /अंजली सोमण (संपा), 'भाषांतरमीमांसा', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९७
6. सारंग विलास, 'भाषांतर आणि भाषा', मौज प्रकाशन, मुंबई, २०११
7. 'साहित्यसूची' (भाषांतर विशेषांक) दिवाळी, १९८९
8. पाठक, म. वि. व ठकार, रजनी, भाषांतर : शास्त्र की कला?, वरदा प्रकाशन, पुणे
9. सारंग विलास, 'भाषांतर : काही प्रश्न', सत्यकथा, सप्टेंबर, १९७४
10. बापट, वसंत, तौलनिक साहित्याभ्यास मुलतत्वे आणि दिशा, मौज प्रकाशन, पुणे
11. चित्रे दिलीप, 'कवितेचे भाषांतर', आलोचना, जानेवारी, १९८३
12. सारंग विलास, 'भाषांतराचे काही प्रश्न', सत्यकथा, ऑगस्ट, १९७४
13. पंचधारा भारत विशेषांक, डिसेंबर २००१
14. नेमाडे, भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद १९८६